

HÄMEENLINNAN HALLINTO-OIKEUS

Vuosikertomus 2020

Vuosi 2020. Rankka vuosi, otsikoi Yleisradio dokumenttinsa. Vuosi, jolloin suihkukoneen valkea vana Suomen sinisellä taivaalla herätti huomiota ja kaukokaipuun. Vuosi, jolloin kadut hiljensivät, koulut ja kirjastot suljettiin, jalkapallokentät ja juoksuradat autioituivat. Vuosi, jolloin hillityt suomalaiset alkoivat kaivata kosketusta ja haaveilla halauksesta. Vuosi, jolloin katse ikkunan läpi oli joskus ainoa, mitä oli. Älä matkusta, älä kokoonnu, älä juhli, älä tartuta. Säilytä koronakupla, pidä turvaväli, ota digiloikka. Rankka vuosi, mutta myös merkittävien muutosten vuosi.

Vuoden 2020 alussa voimaan tuli uusi prosessilaki, joka syrjäytti 25 vuotta voimassa olleen hallintolainkäyttölain. Oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain säätämisen tavoitteena on ollut täsmentää ja täydentää hallintolainkäyttöprosessia koskevaa sääntelyä hallintolainkäyttölain soveltamisesta saatujen kokemusten pohjalta niin, että se vastaisi aikaisempaa paremmin oikeudenmukaisen oikeudenkäynnin vaatimuksia. Tavoitteena on niin ikään ollut, että oikeudenkäynnin osapuolten prosessuaaliset oikeudet ja velvollisuudet selkiytyisivät ja että tuomioistuinten toiminta tehostuisi ja yhdenmukaistuisi. Näiden tavoitteiden toteutumisen arviointi erityisesti tuomioistuimen asiakkaan näkökulmasta ei vielä tässä vaiheessa ole tarkoituksenmukaista. Sen sijaan sillä, että uuden lain myötä korkeimman hallinto-oikeuden asema kehittyi aikaisempaa enemmän kohti ennakkopäättöstuomioistuinta, on välittömiä vaikutuksia hallinto-oikeuden toimintaan, kun hallintolainkäytön painopiste näin siirtyi aikaisempaa enemmän hallinto-oikeuksiin.

Vuotta 2020 sävytti myös koko tuomioistuinlaitosta palvelevan uuden itsenäisen keskusviraston, Tuomioistuinviraston toiminnan käynnistyminen. Omien toimintojensa kehittämisessä Tuomioistuinvirasto on tarvinnut apua ja herätteitä myös tuomioistuinten edustajilta, mikä on työllistänyt Hämeenlinnan hallinto-oikeudenkin henkilöstön edustajia. Odotuksia kohdistuu erityisesti ns. keskittämisselvityshankkeen tuloksiin, kun arvioitavana on, missä määrin tuomioistuimissa nykyisin hoidettavia muita kuin lainkäyttötehtäviä mahdollisesti voidaan tulevaisuudessa keskittää viraston hoidettaviksi.

Vuonna 2019 Hämeenlinnan hallinto-oikeuden organisaatio uudistettiin siirtymällä neljän osaston mallista kahden osaston malliin. Tuskin olivat tämän uudistuksen laineet alkaneet laskeutua, kun koitti aika käynnistää yksi tähänastisen lainkäyttöhistorian suurimmista muutoksista. Vuoden 2020 aikana otettiin vaiheittain käyttöön uusi sähköinen asiankäsittelyjärjestelmä HAIPA. Valmistautuminen HAIPA:n tuloon oli erityisesti käyttöönottoeryhmän työskentelyn muodossa alkanut hallinto-oikeudessa jo paljon aikaisemmin, mutta keväällä 2020 alkaneiden virastokoulutusten ja erityisesti kesälomakauden jälkeen tiivistyneen perehdyttämisen avulla alettiin ottaa askeleita kohti tulevaisuuden tavoitteena olevaa paperitonta oikeusprosessia.

Hämeenlinnan hallinto-oikeutta vuodesta 2015 lähtien johtanut ylituomari Ann-Mari Pitkäranta aloitti Helsingin hallinto-oikeuden ylituomarina 1.8.2020, jolloin määräaikaiseksi ylituomariksi siirtyi 2. osaston johtaja, hallinto-oikeustuomari Anneli Aura. Hän toimi tässä tehtävässä vuoden loppuun saakka.

Joulukuun 2020 alusta lukien lähes kaikki uudet asiat on kirjattu HAIPAAan. Järjestelmän käytössä ilmenneistä teknisistä pulmista ja uusien työtapojen kehittämisen haasteista huolimatta HAIPA on osoittanut hyödyllisyytensä henkilöstön tehdessä laajasti etätöitä edelleen jatkuvissa poikkeusoloissa. Työ uuden järjestelmän omaksumisen ja työtapojen modernisoimisen parissa on vasta alussa ja vaatii jatkossakin meiltä kaikilta sitoutumista uuteen ja halua kehittää toimintaamme. Tämänkin muutoksen eteenpäin viemisessä auttaneen edesmenneen presidentti Mauno Koiviston positiivinen ajatelma: ”Yleensä elämässä on viisainta luottaa siihen, että kaikki menee hyvin. Yleensä se kannattaa siinäkin tapauksessa, ettei siihen edes uskoisi.”

Kokonaisuutena arvioiden Hämeenlinnan hallinto-oikeus toimi vuoden 2020 poikkeusoloissa varsin hyvin, eikä epidemiaolojen negatiivinen vaikutus toimintaan lopulta ollut niin merkittävä, kuin kriisin puhjetessa pelättiin. Hallinto-oikeus siirsi keväällä 2020 joidenkin asioiden suullista käsittelyä jonkin verran eteenpäin, kunnes uudet toimintakäytännöt saatiin luotua ja toiminta poikkeuksellisissa olosuhteissa vakiinnutettua. Toukokuussa 2020 aloitetun koronaviiveseurannan mukaan enimmillään muutamat kymmenet asiat kärsivät olosuhteiden aiheuttamista viivästyksistä, mutta jo maaliskuun 2021 alussa saatoimme ilmoittaa Tuomioistuinvirastolle, että edellä mainittu tilastomme näyttää meillä nollassa. Tästä suurin kiitos kuuluu hallinto-oikeuden henkilöstölle, joka osoitti ammattitaitonsa ja venymiskykyä haastavissa oloissa.

Hämeenlinnan hallinto-oikeuden työ on perinteisesti ollut laadullisesti korkeatasoista, eivätkä poikkeusolot tätä laatua heikentäneet. Ratkaistujen asioiden määrällä mitattuna hallinto-oikeus käytännössä saavutti vuodelle asetetun tulostavoitteensa 2 700 ratkaistua asiaa päätyen ratkaisulukemaan 2 686 asiaa. Hyvästä määrällisestä tuloksesta huolimatta vuoden lopussa vireillä olleiden asioiden määrä lisääntyi verrattuna vuoden 2019 lopun tilanteeseen, ja ratkaistujen asioiden keskimääräinen käsittelyaika piteni yli tavoiteajan. Kun oikeusturvan toteutuminen edellyttää paitsi laadukkaan ratkaisun saamista asiassa myös ratkaisun saamista kohtuullisessa ajassa, riittää tältä osin nyt ja jatkossakin kuitenkin vielä kirittävää.

Kiitän lämpimästi koko Hämeenlinnan hallinto-oikeuden henkilöstöä vuodesta 2020 – sen aikana tehdystä lainkäyttötyöstä ja sitä tukeneesta kanslian työpanoksesta, uusien sähköisten työtapojen ottamisesta vähitellen osaksi arkipäivää sekä osallistumisesta erilaisiin tuomioistuinelaitoksen kehittämisyöryhmiin ja -hankkeisiin. Erityisesti kiitän Ann-Mari Pitkärantaan vuosien menestyksekkästä työstä hallinto-oikeuden ylituomarina

Vuoden 2021 motivaatiolauseeksi on hyvä ottaa hallintotuomioistuinpäivässä maaliskuussa 2021 lanseerattu ”vaikeuksista versoo uutta”

– uuden kynnyksellä, huhtikuussa 2021

Tiina Hyvärinen
hallinto-oikeuden ylituomari

Överdomaren har ordet

År 2020. Ett tungt år var rubriken för Rundradions dokumentär. Året då det vita strecket efter ett reaplan på Finlands blå himmel väckte uppmärksamhet och längtan efter att få resa långt bort. Året då gatorna tystnade, skolor och bibliotek stängdes, fotbollsplaner och löpbanor låg öde. Året då de tillbakadragna finländarna började sakna beröring och längta efter en kram. Året då det enda man ibland kunde göra var att kasta en blick ut genom fönstret. Res inte, samlas inte, festa inte, smitta inte. Bevara coronabubblan, håll säkerhetsavstånd, bli digitalt kompetent. Ett tungt år, men också ett år med betydande förändringar.

I början av 2020 trädde den nya processlagen, som trängde undan den 25 år gamla förvaltningsprocesslagen, i kraft. Målet med stiftandet av lagen om rättegång i förvaltningsärenden var att precisera och komplettera bestämmelserna om förvaltningsprocessärenden enligt förvaltningsprocesslagen utgående från erfarenheterna av tillämpningen av förvaltningsprocesslagen, så att den bättre än tidigare uppfyller kraven på en rättvis rättegång. Målet var också att förtydliga de processuella rättigheterna och skyldigheterna för parterna vid en rättegång och att domstolarnas verksamhet effektiviseras och harmoniseras. I synnerhet ur domstolens kundperspektiv är det ännu inte i detta skede ändamålsenligt att göra en bedömning av hur dessa mål uppnåtts. Däremot påverkar det att högsta förvaltningsdomstolens ställning i den nya lagen i allt högre grad utvecklas mot en prejudikatsdomstol direkt förvaltningsdomstolens verksamhet eftersom tyngdpunkten i rättskipningen enligt förvaltningslagen därmed i högre grad än tidigare läggs på förvaltningsrätterna.

År 2020 präglades också av att det nya självständiga centralämbetsverket, Domstolsverket, som betjänar hela domstolsväsendet, inledde sin verksamhet. Domstolsverket har behövt hjälp och initiativ av domstolarnas representanter för att utveckla sina funktioner, vilket också har sysselsatt representanter för Tavastehus förvaltningsrätt. Förväntningarna är speciellt höga på resultaten av det s.k. koncentrationsutredningsprojektet, där en bedömning görs i vilken utsträckning andra av domstolarnas nuvarande uppgifter än rättskipningsuppgifterna i framtiden eventuellt kan koncentreras till ämbetsverket.

Tavastehus förvaltningsdomstols organisation förnyades 2019 när en övergång gjordes från en modell med fyra avdelningar till en modell med två avdelningar. Lugnet efter den här reformen hade knappt hunnit lägga sig innan det var dags att lansera en av de största förändringarna hittills i rättskipningshistorien. Under 2020 togs det nya elektroniska ärendehanteringssystemet HAIPA stegvis i bruk. Hos förvaltningsdomstolen inleddes förberedelserna för HAIPA redan betydligt tidigare speciellt med ibruktagningsgruppens arbete, men de ämbetsverksutbildningar som inleddes våren 2020 och den intensifierade handledningen speciellt efter semesterperioden styrde verksamheten mot framtidsmålet, en papperslös rättsprocess.

Överdomare Ann-Mari Pitkäranta, som lett Tavastehus förvaltningsdomstol sedan 2015 började 1.8.2020 som överdomare vid Helsingfors förvaltningsdomstol och direktören för avdelning 2, förvaltningsdomare Anneli Aura blev överdomare på viss tid. Hon tjänstgjorde i den här funktionen till slutet av året.

Från början av december 2020 har så gott som samtliga nya ärenden registrerats i HAIPA. Trots att det uppstått tekniska problem vid användningen av systemet och utmaningar förekommer i utvecklingen av nya arbetssätt har HAIPA visat sig vara nyttigt när personalen i stor omfattning arbetat på distans under de fortfarande pågående undantagsförhållandena. Arbetet med att tillägna sig det nya systemet och modernisering av arbetssätten har bara börjat och det kommer också i fortsättningen att förutsätta att vi alla förbinder oss till det nya och vill utveckla vår verksamhet. Vi får säkert stöd i vår framtid, förre president Mauno Koivistos positiva tankar när vi tar oss också den här förändringen: "Om vi inte med säkerhet vet hur det kommer att gå, låt oss anta att allt går bra. Vanligen lönar det sig också om vi inte ens tror på det."

Som helhet fungerade Tavastehus förvaltningsdomstol mycket bra under det rådande undantagsstillståndet 2020 och den negativa effekten av epidemiförhållanden på verksamheten har inte varit så betydande som vi befarade när krisen bröt ut. Våren 2020 sköt förvaltningsdomstolen i viss mån upp den muntliga förhandlingen av vissa ärenden tills de nya verksamhets-sätten hade skapats och verksamheten under undantagsförhållanden etablerats. Enligt den coronavirusuppföljning som startade i maj 2020 hade vi som mest några tiotal ärenden som led av förseningar till följd av omständigheterna, men redan i början av mars 2021 kunde vi meddela Domstolsverket att den nämnda statistiken visar noll hos oss. Det största tacket för detta går till förvaltningsdomstolens medarbetare, som under de utmanande förhållandena visade sin yrkeskompetens och flexibilitet.

Av tradition har arbetet vid Tavastehus förvaltningsdomstol haft hög kvalitet och undantagsförhållandena försämrade inte kvaliteten. Mätt i antalet avgjorda fall uppnådde förvaltningsdomstolen med sina 2 686 avgjorda fall i praktiken sitt resultatmål på 2 700 avgjorda fall för året. Trots att resultatet för antalet fall var bra ökade antalet anhängiga fall i slutet av året jämfört med slutet av 2019 och den genomsnittliga behandlingstiden för de avgjorda fallen ökade och överskred det uppsatta målet. Eftersom det krävs både ett högklassigt avgörande och att avgörandet ges inom rimlig tid för att rättsskyddet ska förverkligas gäller det nu och i fortsättningen att ta fast fördröjningen.

Jag vill å det varmaste tacka alla anställda vid Tavastehus förvaltningsdomstol för 2020, för den rättsskipning som utförts under året och för den arbetsinsats med vilken kansliet har stött rättsskipningen, ett successivt införande av de nya arbets-sätten i vardagen samt deltagande i olika utvecklingsarbetsgrupper och -projekt inom domstolsväsendet. Jag vill i all synnerhet tacka Ann-Mari Pitkäranta för ett mångårigt framgångsrikt arbete som överdomare för förvaltningsdomstolen

”Ur svårigheter spirar nya tankar”, som lanserades på förvaltningsdomstolsdagen i mars 2021 är bra att ta som motto för 2021

– på tröskeln till det nya i april 2021

Tiina Hyvärinen
Förvaltningsdomstolens överdomare

1. osasto

Hallinto-oikeuden 1. osastolla ratkaistiin pääasiaryhminä sosiaali- ja terveydenhuoltoa koskevia asioita, elinkeinoasioita sekä veroasioita. Osaston johtajana toimi vuonna 2020 hallinto-oikeustuomari Juhana Niemi. Osastolla työskenteli vuoden päättyessä 17 tuomaria, 7 esittelijää, kolme notaaria ja neljä lainkäyttösihteerä. Henkilöstön vaihtuvuus jatkui vuonna 2020 huomattavan suurena.

Vuonna 2020 jatkettiin osaston organisaation uudistamista. Aikaisempaa suuremman osastokoon edellytyksiin vastaamaan kehitettiin ja otettiin käyttöön uusi tiimityöskentelymalli. Lainkäyttöhenkilöstö jakautui työskentelemään neljään tiimiin, joista kaksi keskittyi hallinto-oikeuden selvästi suurimpaan asiaryhmään eli sosiaali- ja terveydenhuoltoa koskeviin asioihin. Ensimmäinen tiimi vastasi niistä lasten huostaanottoa koskevista asioista, joissa järjestettiin suullinen käsittely, ja toinen muista sosiaali- ja terveydenhuoltoa koskevista asioista. Kolmas tiimi keskittyi pääasiallisesti elinkeinoasioihin ja neljäs veroasioihin. Lisäksi viimeksi mainitussakin tiimeissä käsiteltiin eräitä sosiaali- ja terveydenhuoltoa koskevia asioita.

Totutut toimintatavat ja toimintaympäristö olivat vuonna 2020 useiden yhtäaikaisten muutosten alla. Tärkeimpien työkalujemme vaihtuminen eli uuden asianhallintajärjestelmän ja uuden prosessilain käyttöönotto vaativat henkilökunnaltamme omaa koulutuksen järjestämistä ja kouluttautumista merkittävässä määrin. Epidemiatilanne puolestaan siirsi nopeasti työn, myös hallinto-oikeuden istunnot, pääosin etäyhteyksien varaan ja aiheutti huolta erityisesti suullisten käsittelyjen osalta. Pitkään jatkuessaan epidemiasta johtuneet turvatoimet toivat esiin myös tiedonkulun ja työssä jaksamista tukevan ajattelun merkityksen hallinto-oikeuden muutoinkin vaativassa asiantuntijatyössä.

Poikkeusoloissa tiimeissä keksittiin toiminnan sopeuttamiseksi uusia keinoja kulloinkin muuttuviin olosuhteisiin. Tässä onnistuttiin niin, että istuntojen jatkuminen oli mahdollista turvallisesti jopa kokonaan ilman fyysistä kokoontumista ja yhtä tehokkaasti kuin ennenkin. Suullisia käsittelyjä järjestettiin vuonna 2020 edellistä vuotta vähemmän, yhteensä 47 tilaisuutta. Jutut koskivat pääasiassa lasten huostaanottoasioita, joissa hallinto-oikeuden on tuomioistuimelle poikkeuksellisesti tehtävä lastensuojelulain nojalla asiassa ensiasteen ratkaisu viranhaltijan hakemuksesta. Myös suullisten käsittelyjen järjestäminen näissä kiireellisissä asioissa kyettiin kuitenkin turvaamaan ilman kohtuuttomia viivästyksiä.

Suullisten käsittelyjen kehittäminen ja järjestäminen huostaanottoasioissa keskitettiin yhdelle tiimille ja lainkäyttöhenkilöstön sekä kanslian välistä asian valmistelua koskevaa yhteistyötä erityisesti tässä asiaryhmässä kehitettiin. Lopputuloksena on ilo todeta, että vastuullisen ja ammattitaitoisen henkilökuntamme ansiosta osastolla pystyttiin ratkaisemaan vuonna 2020 yhteensä 1555 asiaa, mikä oli enemmän kuin edellisinä vuosina. Samalla kaikkein vanhimpien asioiden osuutta saatiin useissa asiaryhmissä hieman alenemaan.

SOSIAALIASIAT

Sosiaali- ja terveydenhuoltoa koskevia asioita ratkaistiin vuonna 2020 selvästi edellisvuotta enemmän, koko hallinto-oikeudessa yhteensä 1321 asiaa. Lisäystä ratkaistuissa asioissa saatiin aikaan muun muassa vammaispalveluasioissa, omaishoidontukiasioissa, lapsen kiireellistä sijoittamista ja yhteydenpidon rajoittamista koskevista asioista sekä lastensuojelukustannuksia koskevista hallintoriita-asioista. Vuoden aikana onnistuttiin myös hieman vähentämään yli vuoden vireillä olleiden juttujen osuutta noin 8 prosenttiin kaikista vireillä olevista jutuista. Huomionarvoista oli myös, että Kelan toimeentulotukipäätöksistä yli neljäsosassa eli 27,6 prosentissa päätöstä muutettiin tai asia palautettiin Kelaan uudelleen käsiteltäväksi. Vireilletulleiden sosiaali- ja terveydenhuoltoa koskevien asioiden määrä jatkoi edelleen nousuaan, vuonna 2020 niitä saapui 1389 asiaa. Kasvua oli muun ohella huostaanottoasioissa ja toimeentulotukiasioissa.

FINLEX: Hallinto-oikeus julkaisi toimeentulotukiasiaassa päätöksen, joka koski terveydenhuoltomenoja. Harkinnanvaraisen neuropsykologisen kuntoutuksen omavastuuosuus oli täysimääräisesti perustoimeentulotukeen oikeuttava tarpeellinen terveydenhuoltomeno siitä huolimatta, että Kelalla ei ollut erityistä velvollisuutta sanotun kuntoutuksen järjestämiseen. (1.9.2020 nro 20/0840/1)

ELINKEINOASIAT

Vireilletulleiden elinkeinoasioiden määrässä ei tapahtunut merkittäviä muutoksia. Epidemiatilanteesta johtuen vireille tuli kymmeniä erilaisia avustuksia koskevia asioita. Käsittelyajat elinkeinoasioissa pitenevät hieman edellisestä vuodesta.

Maaseutuelinkeinoasioissa Hämeenlinnan hallinto-oikeuden tuomiopiirinä on poikkeuksellisesti koko maa.

FINLEX: Hallinto-oikeus julkaisi maaseutuelinkeinoasiassa ratkaisun, joka koski ensiasteen päätöksen tehneen viranomaisen valitusoikeutta Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen oikaisupäätöksestä. Asiassa ensiasteen päätöksen tehnyt maaseutuelinkeinoviranomainen oli keskeyttänyt eläinperusteisten tukien maksamisen. Hallinto-oikeus katsoi, että maaseutuelinkeinoviranomaisella ei ollut valitusoikeutta ja jätti sen hallinto-oikeudelle tekemän valituksen tutkimatta. (20.1.2020 nro 20/0071/1).

VEROASIAT

Saapuneiden ja ratkaistujen veroasioiden määrät pysyivät edellisen vuoden tasolla. Ratkaistuista 158 veroasiasta suurin osa oli henkilökohtaisen tulon verottamista koskevia asioita (70 asiaa) ja ennakkoratkaisuja koskevia asioita (24 asiaa). Muut merkittävimmät asiaryhmät olivat elinkeinotulon verotusta, perintö- ja lahjaverotusta sekä kiinteistöverotusta koskevat asiat.

Veroasioiden käsittelyaika vuonna 2020 oli noin yksi vuosi. Ennakkoratkaisuasioiden osalta käsittelyaika oli keskimäärin kahdeksan kuukautta.

OSALLISTUMINEN TYÖRYHMIIN

1. osaston henkilökuntaa oli vuonna 2020 mukana useissa oikeusministeriön asettamissa työryhmissä, jotka liittyivät muun muassa sähköiseen asianhallintajärjestelmään (HAIPA), ICT-palvelusopimuksen seurantaan ja verovalitusasioiden muutoksenhakuprosessien sujuvoittamiseen. Elokuussa 2020 aloitti toimintansa hallinto-oikeuksien valtakunnallinen laatuysteistyöhanke. Tässä hankkeessa on koordinoitiryhmän ja kehittäjäverkoston jäsenenä osaston tuomareita sekä lainkäyttösihteeri. Myös tuomarien kansainvälinen yhteistoiminta jatkui etäyhteyksin. Muun muassa kansainvälisen verotuomareiden yhdistyksen (IATJ) verkossa järjestettyihin tapahtumiin osallistuttiin.

2. osasto

Hallinto-oikeuden 2. osastolla käsiteltiin muun muassa valtio-oikeus- ja yleishallintoasioita, kunnallisasioita ja ulkomaalaisasioita. Myös maankäyttö- ja rakennusasiat, ympäristöasiat sekä tietyt taloudellista toimintaa koskevat asiaryhmät kuuluivat osastolla käsiteltäviin asiaryhmiin.

Vuoden 2020 lopussa osastolla työskenteli 13 tuomaria, kuusi esittelijää, yksi notaari sekä neljä lainkäyttösihteeriä. Syyskuussa aloittaneen asessorin myötä osastolla työskenteli kaksi asessoria. Alkuvuoden 2020 osaston johtajana toimi hallinto-oikeustuomari Anneli Aura. 1.8.2020 alkaen osastoa johti hallinto-oikeustuomari Hanna-Maria Schiestl Anneli Auran siirtymä määräaikaiseksi ylituomariksi vuoden loppuun. Osastolla tapahtui vuoden aikana useita henkilöstömuutoksia, mikä edellytti töiden uudelleenjärjestelyä ja uusien henkilöiden perehdyttämistä.

Osaston henkilöstöä osallistui Tuomioistuinviraston järjestämien valtakunnallisten koulutusten suunnitteluryhmiin sekä toimi koulutustehtävissä.

ULKOMAALAISASIAT

Ulkomaalaisasiat muodostivat osaston suurimman asiaryhmän. Ulkomaalaisasioissa saapuneiden valitusten määrä oli vuonna 2020 edelleen suuri, vaikka saapuneiden valitusten määrä väheni edelliseen vuoteen nähden.

Vireillä olleista ulkomaalaisasioista noin puolet koski perheenyhdistämistä. Toiseksi suurimman asiaryhmän muodostivat muulla perusteella haetut oleskeluluvat.

Ulkomaalaisasioissa järjestetyt suulliset käsittelyt liittyivät perheenyhdistämisasioihin. Syksyllä 2020 siirrettiin kaikki vireillä olevat ulkomaalaisasiat uuteen HAIPA-asiankäsittelyjärjestelmään. Asiakirjojen siirtotyöhön osallistui useita henkilöitä.

FINLEX: Hallinto-oikeus julkaisi ratkaisun asiassa, jossa pakolaisen perheenjäsenet olivat hakeneet oleskelulupaa perhesiteen perusteella ulkomaalaislaissa säädetyn kolmen kuukauden määräajan päättymisen jälkeen. Asiassa oli kysymys siitä, että toimeentuloedellytyksestä voitiin poiketa heidän kohdallaan sillä perusteella, että asian erityiset olosuhteet olivat tehneet hakemusten myöhäisestä jättämisestä anteeksiannettavaa (2.4.2020 nro 20/0321/2).

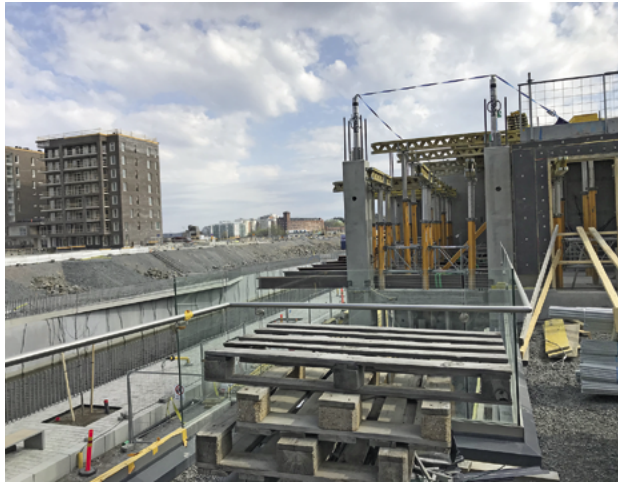

KUNNALLISASIAST SEKÄ MAANKÄYTTÖÄ JA RAKENTAMISTA KOSKEVAT ASIAT

Vuonna 2020 kunnallisasioita saapui jonkin verran enemmän kuin edellisenä vuotena. Myös maankäyttö- ja rakennusasioita tuli vireille edellisvuotta enemmän. Ympäristöasioita sen sijaan saapui edellisvuotta vähemmän.

Osastolla käsitellyistä yleistä mielenkiintoa herättäneistä asioista voidaan nostaa esiin Tampereen raitiotiehankkeeseen liittyen Santalahden kaupunginosaa koskevasta asemakaavan muutoksesta ja Näsijärven täyttämistä koskevasta poikkeamispäätöksestä tehdyt valitukset. Osasto ratkaisi myös Hämeenlinnan Hätilän koulukeskuksen asemakaavaa ja koulukeskuksen purkamislupaa koskevat valitukset.

Hallinto-oikeus ratkaisi muitakin rakennussuojelua koskevia valitusasioita, kuten Mäntän tehtaiden alueella sijaitsevan höyryvoimalaitoksen savupiipun ja Viialan vaneritehtaan voimalaitoksen piipun purkamislupia koskevat valitukset. Hallinto-oikeus ratkaisi myös Tampereella sijaitsevan seurantalo Morkun suojelua koskevan valituksen rakennusperinnön suojelemisesta annetun lain nojalla.

Hallinto-oikeus käsitteli Kanta-Hämeen maakuntakaavaa 2040 koskevat valitukset. Yleiskaavojen osalta käsitellyistä asioista voidaan nostaa esiin Himoksen osayleiskaavaa sekä Ylöjärven haja-asutusalueiden kylien osayleiskaavaa koskevat asiat.

Hallinto-oikeus käsitteli vuonna 2020 valituksen, joka koski Lahden kaupungin päätöstä pääomittaa KOKO Lahti Oy:tä. Pääomitusta vastaan KOKO Lahti Oy olisi saanut oikeuden toimia litissä sijaitsevan KymiRingin pääasiallisena tapahtumajärjestäjänä. Hallinto-oikeus kumosi kaupunginvaltuuston päätöksen, koska päätöstä tehtäessä ei ollut selvitetty, onko pääomasi-joitus Euroopan unionin toiminnasta tehdyssä sopimuksessa tarkoitettua valtiontukea.

FINLEX: Hallinto-oikeus julkaisi maksutalletus-asiaa koskevan ratkaisun, joka koski valitusoikeutta aluehallintoviraston talletuksen vastaanottamista koskevasta päätöksestä (1.4.2020 nro 20/0312/2).

Hämeenlinnan hallinto-oikeus

Hämeenlinnan hallinto-oikeus on yksi maamme kuudesta alueellisesta hallinto-oikeudesta.

Hallinto-oikeudet ratkaisevat viranomaisten, kuntien ja muiden julkisoikeudellisten yhteisöjen päätöksistä tehtyjä valituksia. Hallinto-oikeus tutkii valituksen perusteella viranomaisen päätöksen lainmukaisuuden.

Henkilö tai yhteisö, joka pitää valtion tai kunnan viranomaisen päätöstä itseään koskevassa asiassa lainvastaisena, voi pääsääntöisesti valittaa siitä. Viranomainen liittää päätökseensä muutoksenhakuohjeet. Valitus hallinto-oikeuteen on aina tehtävä kirjallisesti.

Hämeenlinnan hallinto-oikeuden tuomiopiiriin kuuluu neljä maakuntaa: Kanta-Häme, Keski-Suomi, Pirkanmaa ja Päijät-Häme. Asukasmäärältään Hämeenlinnan hallinto-oikeuden tuomiopiiri on Helsingin hallinto-oikeuden jälkeen toiseksi suurin, sillä sen tuomiopiirissä on asukkaita lähes 1,2 miljoonaa. Tuomiopiiriin alueeseen kuuluu 66 kuntaa.

Hämeenlinnan hallinto-oikeuteen on keskitetty koko Manner-Suomen maataloudellista asiantuntemusta vaativat muutoksenhaut maatilatalouden tuista, maaseudun kehittämiseen myönnettävistä tuista ja maatalouden rakennetuista.

Hämeenlinnan hallinto-oikeuteen saapuu vuosittain noin 2900 uutta valitusta. Vuoden 2020 lopussa hallinto-oikeudessa oli vireillä runsaat 2250 asiaa.

Hallinto-oikeutta johtaa ylituomari apunaan hallintopäällikkö. Hämeenlinnan hallinto-oikeudessa oli vuoden 2020 lopussa henkilöstöä 65. Lainkäyttötehtävissä toimivia oli 58, jotka olivat jakautuneena kahteen osastoon.

Hämeenlinnan hallinto-oikeuden kansliaan kuuluvat kirjaamo ja asiakaspalvelu, henkilöstö-, talous- ja yleishallintohallinto sekä kirjasto- ja tietopalvelu.

Hallinto-oikeus on kolleginen tuomioistuin, jossa asiat ratkaistaan esittelystä pääsääntöisesti kolmen tuomarin kokoonpanossa. Joissakin asiaryhmissä kokoonpanoon kuuluu myös sivutoiminen asiantuntijajäsen.

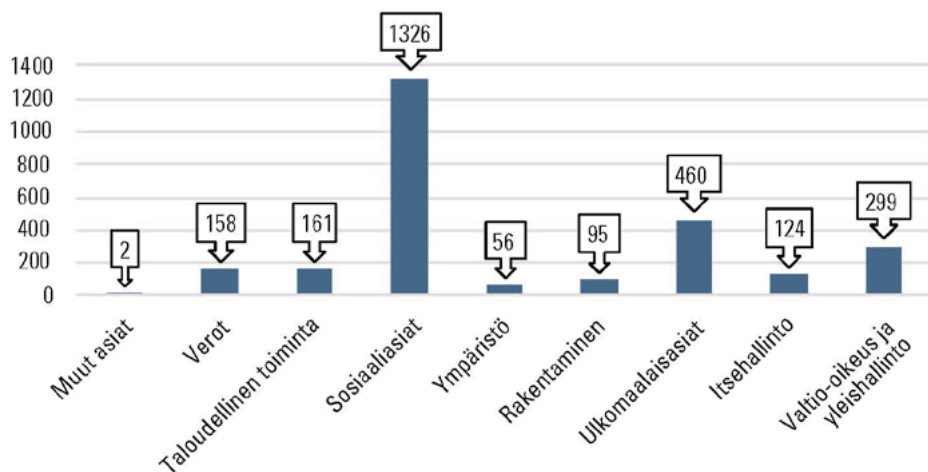
Valituksen tultua vireille tutkitaan päätöksen valituskelpoisuus:

- valitus on tehty määräajassa
- valittajalla on valitusoikeus
- valitus on toimitettu oikeaan, toimivaltaiseen tuomioistuimeen.

Asian käsittely on pääosin kirjallista. Tarvittaessa voidaan järjestää suullinen käsittely (eniten lastensuojelu- ja ulkomaalaisasioissa) tai katselmus (eniten maankäyttö- ja rakennusasioissa).

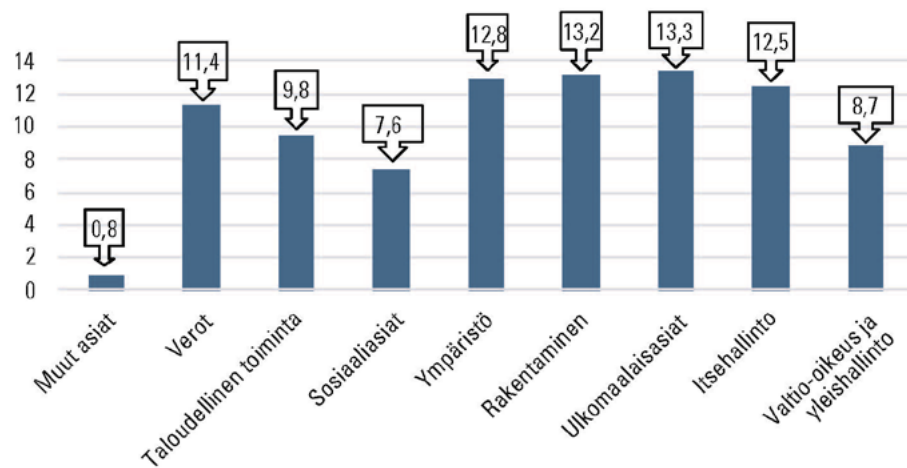
Asiaa selvitetään hankkimalla päätöksen tehneeltä viranomaiselta lausunto sekä valittajalta ja muilta asianosaisilta selitys tai vastine. Hallinto-oikeus voi pyynnöstä myös kieltää päätöksentäytäntöönpanon. Hallinto-oikeuden päätöksestä voi useimmiten pyytää KHO:sta valituslupaa, ellei asiasta voi valittaa suoraan korkeimpaan hallinto-oikeuteen.

Saapuneet asiat pääasiaryhmittäin 2020

Keskimääräinen käsittelyaika pääasiaryhmittäin 2020

Kaikkien asioiden keskiarvo 9,6 kk

1. Työtilasto 2020

	Vireillä 1.1.2020	Saapunut	Ratkaistu	Vireillä 31.12.2020	Muutos +/-
Kaikki asiat yhteensä	2061	2881	2685	2256	195
Valtio-oikeus	37	37	31	43	+6
Yleishallinto-oikeus	76	166	131	111	+35
Opetus ja sivistystoimi	29	62	71	20	-9
Valtion virkamiehet	9	10	6	13	+4
Työvoima-asiat	6	5	6	5	-1
Turvallisuus, yleinen järjestys ja eräät luvat	54	71	54	71	+17
Valtio-oikeus ja yleishallinto yhteensä	211	351	299	263	+52
Kunnallisasiat	97	110	115	92	-5
Kirkollisasiat	6	5	9	2	-4
Itsehallinto yhteensä	103	115	124	94	-9
Ulkomaalaisasiat yhteensä	530	416	460	486	-44
Maankäyttö- ja rakennusasiat	113	186	95	204	+91
Tieasiat	4	17	5	16	+12
Rakentaminen yhteensä	117	203	100	220	+103
Ympäristönsuojelu	13	20	12	21	+8
Vesitalous	19	8	17	10	-9
Luonnonsuojelu	24	23	27	20	-4
Ympäristö yhteensä	56	51	56	51	-5
Sosiaaliasiat	683	852	844	691	+8
Terveydenhuolto ja sairaanhoito	86	537	477	146	+60
Lääkeasiat ja apteekkilaitos	5	0	5	0	-5
Sosiaali- ja terveydenhuolto yhteensä	774	1389	1326	837	+63
Oikeushenkilöt ja teollisoikeudet	6	7	6	7	+1
Elinkeinoasiat	13	17	13	17	+4
Maa- ja metsätalous	4	6	6	4	0
EU:n rakennerahastojen tukitoimet	55	70	50	75	+20
Liikenne ja viestintä	43	88	86	45	+2
Taloudellinen toiminta yhteensä	121	188	161	148	+27
Tulo- ja varallisuusvero	114	125	123	116	+2
Ajoneuvoja koskevat verot ja maksut	9	7	9	7	-2
Muut verot ja verotusmenettely	26	32	26	32	+6
Verot yhteensä	149	164	158	155	+6
Eläkeasiat	0	1	0	1	+1
Muut asiat yhteensä	0	3	2	1	+1

2. Ratkaisujen lopputulokset 2020

Pääasiaryhmä	Ratkaistu	Ei muutettu	Muutettu	Palautettu	Hakemus hyväksytty	Hakemus hylätty	Siirretty	Ei tutk. tai rauennut
Valtio-oikeus	299	196	33	4	2	7	6	51
Itsehallinto	124	74	24	-	1	2	-	23
Ulkomaalaisasiat	460	260	70	62	-	-	18	50
Rakentaminen	100	65	15	3	-	-	1	18
Ympäristö	56	30	12	1	-	-	-	13
Sosiaali- ja terv.huolto	1326	501	145	3	498	36	7	136
Taloudellinen toiminta	161	108	18	1	-	-	7	27
Verot	158	89	27	14	-	-	16	12
Muut	2	-	-	-	-	-	-	2
Yhteensä	2686	1323	344	86	501	45	55	332
%-osuus	100 %	49,3 %	12,8 %	3,2 %	18,7 %	1,7 %	2,0 %	12,4 %

3. Talous, tulostavoitteet ja tulokset

	Vuosi 2019	Vuosi 2020
Toimintamenot (€)	5 042 287	5 313 452
Henkilöstön määrä (htv*)	62,3	65,3
Ratkaistut asiat	2581	2686
Taloudellisuus (€/ratkaisu)	1207	1161
Tuottavuus (ratkaisuja/htv)	67	70
Keskimääräinen käsittelyaika	8,5 kk	9,6 kk
Yli vuoden vireilläolleiden asioiden määrä vuoden lopussa	276	296
Suulliset käsitellyt ja katselmukset (ratkaistujen asioiden määrä)	125	75

* Henkilötyövuosiin lasketaan myös aika, jonka henkilö on poissa työstä esim. sairauden tai loman takia.

Ylituomari

Anneli Aura (ma.)

Jäsenet

Jukka Anttila

Susanna Aspelund

Mia Ekman

Maria Jokinen (ma.)

Virpi Juujärvi

Eriikka Kaipainen

Liisamaija Kangas (ma.)

Anna Kristiina Karikko

Marianne Kivistö

Ari Koskinen

Minna Koskinen

Maria Kuusinen (ma.)

Sari Laakkonen (ma.)

Kaija Laitanen (ma.)

Jussi-Pekka Lajunen

Vilma Laukkarinen (ma.)

Antti Mikkonen (ma.)

Eija Mäkelä

Juhana Niemi (1. osaston joht.)

Paula Pihlava

Tapani Raitanen (ma.)

Katja Rosala (ma.)

Tuomas Salo

Hanna-Maria Schiestl (2. osaston joht.)

Vesa Sirkesalo

Jaakko Sivonen

Elina Tanskanen

Taru Torkkola (ma.)

Marja Tuominen

Johanna Virmavirta

Virkavapaudet

Tiina Hyvärinen

Bettina Kermann

Hanna Punta (ma.)

Ria Savolainen

Jyri Vesanto

Asessorit

Juho Kalliokoski

Hanna Saloranta

Virkavapaudet

Tero Heiniluoma

Esittelijät

Hannu Aalto (ma.)

Heidi Aalto (ma.)

Vuokko Alitalo

Henna Haapanen (ma.)

Aura Hilkamo (ma.)

Santtu Kivioja (ma.)

Karoliina Klemelä (ma.)

Arja Kokko

Marketta Lehtonen

Tuomas Meriruoho (ma.)

Katja Mäkilä

Tiia Pekkala (ma.)

Jenna Piippo (ma.)

Kiira Pääkkönen (ma.)

Anette Ståhl-Aalto

Olli Toivonen (ma.)

Tiia Vuoristo (ma.)

Virkavapaudet

Andreas Byggmästar

Pihla Pelkiö-Ruohela

Katja Ryttilahti

Paula Valtari (ma.)

Inkeri Ylitalo

Lainkäyttösihteerit

Marja Iivonen, lainkäyttösihteeri

Kirsi Koukku, lainkäyttösihteeri

Sirpa Laakso, lainkäyttösihteeri

Kaisa Mäkelä, lainkäyttösihteeri (ma.)

Sonja Rouhento, lainkäyttösihteeri (ma.)

Kaisa Toivanen, lainkäyttösihteeri

Roosa Vanhanen, lainkäyttösihteeri (ma.)

Tuire Väänänen, lainkäyttösihteeri (ma.)

Kanslia

Elina Kurronen, hallintopäällikkö
Teemu Nurmi, notaari
Sirpa Piekkari, informaattikko
Outi Rättyä, henkilöstösihteeri
Marjo Salonen, kirjaaja
Kaisa Laukka, apulaiskirjaaja
Mari Paananen, kirjaamosihteeri

Virkavapaudet

Sari Pohjola, taloussihteeri

**Valtioneuvoston määräämät sivutoimiset
asiantuntijajäsenet****Lastensuojeluasiat**

Satu Jokinen
Raija Koskinen
Marjo Laukkanen
Taina Niiranen
Marika Paasikoski-Junninen
Jaakko Salovaara
Anne Seppälä
Sini Hakala
Milja Markkanen
Jutta Merilahti
Salla Rikander
Sirkka Rousu

Kehitysvammaisten erityishuoltoasiat

Raija Koskinen
Satu Jokinen

Mielenterveysasiat

Anna-Leena Kirkkola
Riitta Lehtonen-Tuomi
Päivi Pohjavaara
Pekka Roponen
Tiina Tuominen

Päihdehuoltoasiat

Sirpa Karjalainen-Niskanen
Jukka Kurunsaari

Tartuntatautiasiat

Inka Romo

Adoptioasiat

Raija Koskinen
Milja Markkanen
Anne Seppälä

Pieni hallintotuomioistuinsanasto

Hallintotuomioistuimissa pitkään työstyetty Pieni hallintotuomioistuinsanasto valmistui alkuvuodesta 2020. Sanasto syntyi usean hallintotuomioistuimen yhteistyönä tarpeesta, sillä hallintotuomioistuimissa oli jo pitkään mietitty, miten hallintotuomioistuinlinjan työtä voisi avata ja tehdä paremmin ymmärrettäväksi.

Sanaston koostaneet hallinto-oikeuksien viestinnän ja tietopalvelun ammattilaiset ovat vuosien saatossa selittäneet uudestaan ja uudestaan hallintotuomioistuinten työtä toimittajille, kansalaisille ja sukulaisille sekä korjanneet yleisimpiä hallintotuomioistuinten toimintaan liittyviä väärinkäsityksiä.

Pieni hallintotuomioistuinsanasto on julkaistu sekä kirjaseana että verkkoversiona. Kirjasta voi pyytää hallinto-oikeuden kirjaamosta omaan käyttöön: puhelin 029 56 42210 ja sähköposti: ha-meenlinna.hao(at)oikeus.fi

Verkkoversiona sanasto on ladattavissa hallinto-oikeuden verkkosivuilta osoitteessa <https://oikeus.fi/hallintooikeudet/hameenlinnanhallinto-oikeus/fi/index/pienihallintotuomioistuinsanasto.html>

The seal of the City of Hämeenlinna Administration is a circular emblem. It features a central figure of a rampant lion with a crown on its head and a star above it. The text 'HÄMEENLINNAN HALLINTO-OIKEUS' is inscribed around the perimeter of the seal.

HÄMEENLINNAN HALLINTO-OIKEUS

Raatihuoneenkatu 1
13100 Hämeenlinna

Kirjaamo, asiakaspalvelu: 029 56 42210
Telekopio: 029 56 42269

Sähköposti:
hameenlinna.hao@oikeus.fi

Kotisivu:
www.oikeus.fi/hallintooikeudet/hameenlinnanhallinto-oikeus/fi/index.html

Sähköinen asiointipalvelu:
<https://asiointi2.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet>